

Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet

(Sendes kun elektronisk)

Tromsø, 03.01.2025

Høringsvar vedrørende forslag til innføring av besøksbidrag

Næringsforeningen i Tromsøregionen takker for muligheten til å gi innspill til forslaget om innføring av besøksbidrag. Tromsø har gjennom flere år befestet sin posisjon som en av Norges mest attraktive destinasjoner, kjent for sin unike natur, kultur og opplevelser. Samtidig står vi overfor betydelige utfordringer knyttet til å balansere vekst i turismen med lokal bærekraft og god forvaltning av fellesgoder.

Lovforslaget om besøksbidrag innebærer en kommunal overnattingsavgift som gir kommuner anledning til å kreve inn en avgift fra overnattingstjenester (Hoteller, campingplasser og Airbnb). Formålet er å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder og redusere belastningen på natur og lokalsamfunn, samt å bidra til en bærekraftig utvikling av reiselivsnæringen. Avgiften skal være frivillig for kommunene å innføre, og midlene må benyttes til lokale tiltak som tilrettelegging, vedlikehold og beskyttelse av natur og kulturelle attraksjoner.

Næringsforeningen i Tromsøregionen representerer 701 bedrifter innen ulike sektorer i privat næringsliv i de fem kommunene Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. Reiselinivnæringen spiller en sentral rolle i vår region og er viktig for det totale næringslivet. Selv om vi er positive og forstår intensjonen bak lovforslaget, mener vi at dets nåværende utforming reiser en rekke problemstillinger som må adresseres for å sikre rettferdighet og effektivitet i implementeringen.

Turistskattens innretning og byrdefordeling

Forslaget om å belaste overnattingssteder som hoteller, Airbnb og campingplasser med opptil 5 % av overnattingsprisen per døgn synes å være en snever tilnærming. Denne modellen kan medføre en urettferdig byrdefordeling der enkelte aktører i reiselivsnæringen blir uforholdsmessig belastet, mens andre slipper unna til tross for at de drar betydelig nytte av turismen. For eksempel blir cruiseskip, bobilturisme, guidede turer og transporttjenester ikke inkludert i den foreslåtte ordningen, til tross for deres direkte bidrag til presset på lokal infrastruktur og tjenester.

Vi foreslår derfor en bredere definisjon av hvilke aktører som omfattes av besøksbidraget for å sikre en mer rettferdig byrdefordeling og bidrag fra alle som tjener på turismen.

Videre kan en økning i avgiftene for campingplasser stimulere til flere fricamperere, noe som igjen vil legge ytterligere press på lokal infrastruktur uten at kommunene får økte inntekter. Vi anbefaler derfor å inkludere bobilturisme i ordningen og utvikle modeller for å hente inn besøksavgift fra denne gruppen.

Cruiseskip representerer også en voksende del av turiststrømmene til Tromsø og vi mener det er avgjørende å inkludere cruisenæringen i besøksbidraget, med utvikling av modeller for å gjennomføre dette på best mulig måte i praksis. For eksempel kan en fast sats per passasjer som ankommer havnen bidra til en mer rettferdig byrdefordeling.

Fast sats fremfor prosentsats

En fast sats per overnattingsdøgn vil være mer forståelig for besøkende, enklere å administrere og mer forutsigbar for aktørene enn en prosentsats. En prosentsats krever kontinuerlig beregning basert på varierende priser, noe som kan føre til økt administrativ byrde både for næringslivet og myndighetene. I tillegg kan prisvariasjoner mellom høysesong og lavsesong gjøre beregningen mer kompleks. En prosentsats kan raskt føre til betydelige merkostnader for de mest kostbare overnattingene, noe som kan fraråde lenger opphold. Dette er spesielt uheldig i Tromsø, hvor lenger opphold øker sannsynligheten for at gjestene benytter seg av et bredt spekter av lokale tilbud.

En fast sats gir en enklere, mer rettferdig og mer stabil innkreving, og unngår konkurransevridning mellom ulike aktører.

Konsekvenser for kurs- og konferansemarkedet

Det foreslåtte bidraget risikerer å ha uforutsette konsekvenser for kurs- og konferansemarkedet. Dette segmentet er ikke direkte koblet til turisme, men vil like fullt bli rammet av avgiften. Kurs- og konferansedeltakere er ofte norske og ikke ute på aktiviteter. I 2023 stod nordmenn for 57 prosent av hotellovernattingene i Tromsø kommune. Norske deltakere betaler allerede høye skatter for å dekke sine miljømessige og samfunnsmessige avtrykk, og en økning i overnattingskostnader kan gjøre Tromsø mindre attraktiv som destinasjon for slike arrangementer. Mange av disse arrangementene er allerede kostnadskreven, og en økning i overnattingskostnader kan redusere verdiskapingen og ramme lokale leverandører.

Nasjonal styring

For å unngå konkurransevridning mellom kommuner og sikre en effektiv implementering, mener vi at turistskatten bør organiseres nasjonalt. Dette vil sikre lik praksis, samtidig som det gir større forutsigbarhet for aktørene.

Bruk av inntektene

For å skape bred oppslutning om ordningen, er det avgjørende at midlene fra besøksbidraget øremerkes tiltak som styrker lokal infrastruktur og bærekraftig turisme. Det bør også sikres åpenhet og forutsigbarhet rundt hvordan midlene disponeres. Erfaringer fra andre land viser at gjestene har større forståelse for turistskatt dersom det tydelig kommuniseres hva pengene brukes til.

Kort høringsfrist og manglende konsekvensutredning

Vi finner det uheldig at høringsfristen er satt så kort på en så viktig sak, noe som begrenser muligheten til grundige analyser og bred dialog. Videre mener vi det er en betydelig svakhet ved lovforslaget at det ikke er gjennomført en grundig konsekvensutredning. Mangelen på dialog med

overnattingsbransjen har gjort det vanskelig å vurdere hvordan forslaget faktisk vil påvirke ulike aktører i reiselivet. Det er heller ikke utført en grundig analyse av hvilke problemer forslaget er ment å løse, eller hvordan det best kan utformes for å sikre effektivitet og rettferdighet.

Reiselivsnæringen er preget av små marginer, og uten en skikkelig vurdering av de økonomiske og administrative konsekvensene risikerer man å svekke næringen i stedet for å styrke den. Vi oppfordrer derfor til en mer omfattende utredning som inkluderer alle relevante parter og gir et solid kunnskapsgrunnlag for videre beslutninger.

Avslutning

Næringsforeningen i Tromsøregionen er positiv til intensjonen om å sikre bærekraftig utvikling av reiselivsnæringen, men vi mener det er behov for en mer gjennomarbeidet modell som i større grad tar hensyn til lokal verdiskaping, byrdefordeling og administrativ effektivitet.

Med vennlig hilsen,

Næringsforeningen i Tromsøregionen

Fredrik Olsen, Næringspolitisk rådgiver

Cato Hakvåg, Konstituert direktør